УНИВЕРЗИТЕТ

Јубилеј Станка М. Стојиљковића: 35 плус година с научницима

ПРЕДАНОСТ ПОПУЛАРИЗАЦИЈИ НАУКЕ

Свечана сала Ректората Београдског универзитета била је 14. новембра место одржавања свечане академије „35 плус година с научницима", посвећене Станку М. Стојиљковићу, новинару, уреднику и публицисти који више од 35 година описује научна збивања у свету и нашој земљи

У име слављеника добродошлицу присутнима пожелео је уметнички ансамбл „Ренесанс". Програм је водила новинарка Зорица Панић, а скупом поводом јубилеја Станка Стојиљковића у прелепом здању Ректората Универзитета у Београду председавао је проф. др Миодраг Поповић, проректор УБ. Поздравне поруке слављенику упутиле су истакнуте званице научног, културног и политичког живота Србије, почев од проф. др Бранка Ковачевића, председника Академије инжењерских наука Србије – АИНС и претходног ректора УБ, који је подсетио на револуционарни научни узлет шездесетих и летње школе роботике у Дубровнику, те истакао да млади неће да студирају природно-техничке науке како због тежине њиховог изучавања тако и због проблема око запошљавања.

Своје надахнуто и обимно уметничко, филозофско и пријатељско виђење Станка Стојиљковића изговорио је проф. др Драган Раденовић, чија вајарска остварења красе најчувеније галерије и музеје у свету, једини Србин члан чувене Руске академије уметности. Своје излагање он је почео описом једног зимског сусрета у тајги Сибира са босоногим човеком, одевеним само у кошуљу до колена, са руском крагном, који му је дугачким кораком кроз шуму у којој је почео да пада слаб снег одређивао најближи пут ка Наукограду.

Сутрадан ујутро реферат на тему „Физика паралелних пространстава" изложио је Михаил Петрович Федорук, ректор Новосибирског државног универзитета, доктор физико-метематичких наука и специјалиста за примену информатичких технологија у решавању нелинеарних задатака. У паузи, тај професор пришао је Раденовићу и кроз јаку и дугачку браду испод бркова, који су прекривали уста, уз осмех у очима, благо је проговорио: „... јуче сте били неадекватно одевени, у топлим ципелама успорили сте своје кретање. Морамо поштовати природу, драги колега".

Поткрај своје речи, проф. др Драган Раденовић нагласио је – истински гигант новинарства нашег времена, уредник научне рубрике, раменом је подупро империју свих „Политикиних" издања и још увек стоји испод те грађевине, а кажу отишао је у мировину. Греше, јер не знају да се на прошлом скупу поводом представљања његове књиге „Мозак на чипу" родила идеја о – школи научног новинарства, коју би требало да организује и води Станко Стојиљковић. На крају излагања без речи открива бронзану бисту Станка Стојиљковића, првог новинара у нас коме је за живота извајана и исказана таква почаст.

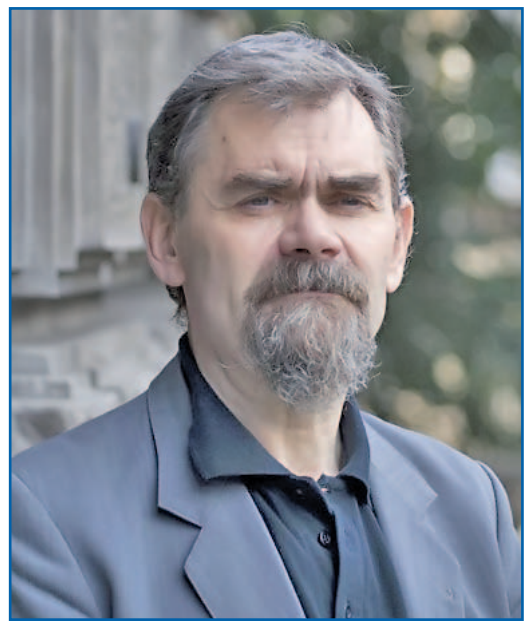

Потом је проф. др Божидар Раденковић, врхунски зналац информатичких технологија и један од најзаслужнијих за увођење интернета у Србију, новинарско-публицистички рад Станка Стојиљковића у протекле три и по деценије представио трominутним филмом о том добитнику низа честитки и признања, међу којима је и Златна значка Културно-просветне заједнице Србије за 2013. годину. Проф. др Часлав Оцић, дописни члан САНУ, у свом поговору најновије књиге Станка Стојиљковића „Алхемија науке" (сусрети и разговори с нобеловцима и водећим страним и домаћим научницима) назвао је писца првим српским парадоксологом. Због чега? – може са сазнати читањем тог текста, који Оцић закључује речима да ово Стојиљковићево дело – чека награду за најбољу књигу из области популаризације науке, а ако се то признање којим случајем још не додељује, он верује да ће га Министарство просвете, науке и технолошког развоја у блиској будућности установити.

Доскорашњи државни секретар проф. др Радивоје Митровић говорио је због чега је важна књига Станка Стојиљковића „Србија до Шангаја", о којој је недавно већ писано у „Просветном прегледу", указујући да неки новинари пишу о догађајима који су се десили, док други иницирају нова догађања. Недавно је у препуној сали Коларчеве задужбине, у којој је двадесетак посетилаца стајало, проф. др Владимир Глишин, наш водећи молекуларни биолог и генетичар, Станка Стојиљковића сврстао у још једну димензију стварности. У коју, могло се чути из његовог кратког есеја, који је прочитала новинарка Зорица Панић.

Станко Стојиљковић признаје да и даље учи и од старијих и од млађих посленика јавне речи у науци и високом образовању. Одлучио је да у знак уважавања дарује шесторо колега бронзаном медаљом коју је осмислио и урадио истакнути српски скулптор проф. др Драган Раденовић. Станков портрет и медаље излила је Уметничка ливница „Станишић", а добитници су Борислава Николић, Раша Попов, проф. др Владимир Ајдачић, Петар Живадиновић, Владимир Јеленковић и Војислав Лалетин, у име којих се захвалио Јеленковић, директор Музеја Николе Тесле и дугогодишњи главни уредник Научног програма РТС-а.

Слављеник Станко Стојиљковић је истакао да оштроумни мислилац, ненадмашни песник и мудри српски владика Петар Други Петровић Његош, чија два века од рођења управо обележавамо, свакоме од нас пророчански отписао у „Горском вијенцу": „Чашу меда још нико не попи, док је чашим жучи не загрчи". „Ко зна колико сам их помешаних испио? Нећете ми веровати, у души једино осећам укус сласти. Када бих се поново родио, још једном бих залутао у новинарске воде и дружио се с научницима. Али закони физике су неумољиви, чак и у мом случају".

На крају, из гледалишта се јавио проф. др Милан Распоповић, вишедеценијски директор Математичке гиманзије у Београду и универзитетски професор, који је предложио да се Станку Стојиљковићу додели почасни докторат Универзитета у Београду за све што је учинио на промоцији српске науке и научника у земљи и расејању, што је громким пљеском прихваћено.

Станко М. Стојиљковић (село Островица, Владичин Хан, 1948), објавио је књиге „Кунг фу – кинески карате" (с Бранимиром Шегвићем) и „Мозак на чипу – хоће ли машине искоренити људе", писао у „Политици", „Експрес Политици", магазину „Политикин свет", часопису „Свет компјутера", био главни уредник часописа „Галаксија" и „Новог Експреса", те осмислио и уређивао месечни додатак „НИТ" (наука/информатика/технологија).

Димитрије Стефановић

МОЗАК НА ЧИПУ

Др Владимиру Глишину се свиђа Станков поднаслов за књигу „Мозак на чипу: човек без будућности, будућност без човека", из чега следи основно питање – да ли ће то уопште икада бити могуће. Даље додаје да – Хорејс Џадсон, изванредан писац о научним достигнућима слично нашем Станку, истина за вољу *пост фестум*, написао је књигу под насловом „Осми дан стварања света", где је сумирао догађаје, открића која су револуционисала биологију, за коју је пре ове револуције био бољи назив – Природопис. Међутим, по Глишину Станко је отишао даље и више није у питању ОСМИ ДАН, јер Станко нам каже да са мозгом на чипу хрлимо ка „Деветом дану стварања света". И стога основно питање: да ли ће то уопште икада бити могуће и да ли ћемо икада стићи до тог судњег дана када нас више неће бити. Како год, остаје нам и даље питање за милијарду долара.

Др Марија Најдановић, предавач на Високој струковној школи за образовање васпитача у Крушевцу

НАСТАВНИ И НАУЧНИ ПОДМЛАДАК

Др Најдановић је један од најмлађих доктора математичких наука у Србији. Докторирала је на Природно-математичком факултету у Нишу у 29. години

Др Марија Најдановић је, према расположивим подацима, један од најмлађих доктора математичких наука у Србији. Дипломирала је математику на Природно-математичком факултету у Нишу са просеком 9,54, на којем је одбранила дисертацију „Инфинитезималне деформације кривих, површи и многострукости" и то у својој 29. години.

– Моја докторска дисертација из области диференцијалне геометрије проучава инфинитезимална савијања кривих и површи и инфинитезималне геодезијске деоформације генералисаних Риманових простора. На Високој струковној школи за образовање васпитача у Крушевцу почела сам да радим првог октобра 2007. године, као сарадник у настави, од 2009. радим као асистент, а почетком ове године изабрана сам у звање предавача у области математичких наука – каже Марија Најдановић.

Она је веома задовољна колективом школе. Односи између колега су срдачни и пријатељски, све је на највишем нивоу, од организације наставе до структуре запослених и студената, па не чуде одлични резултати рада који постижу.

Према речима мр Александра Васића, директора Високе струковне школе за васпитаче у Крушевцу, посвећују велику пажњу кадровском развоју и научноистраживачком раду, поред редовних обавеза у настави. У школи је запослено 12 доктора наука, а неколико професора – магистара наука је у завршној фази израде докторских дисертација.

Ж. Миленковић

Студентски центар „Ниш"

ОЖИВЕЛО ГРАДИЛИШТЕ

Четири године од постављања камена темељца и кашњења у радовима због застоја у преносу средстава, од првог новембра настављена изградња новог студентског дома који ће обезбедити смештај за још око 500 студената, што је повећање постојећих капацитета за око 60 одсто

Изградња новог студентског дома код техничких факултета Универзитета у Нишу, која је на Градском пољу почела пре четири године, настављена је првог новембра. Како наводи директор Студентског центра „Ниш" Раде Рајковић, оживљавањем градилишта наставља се друга фаза изградње дома на који, иначе, академци у Нишу чекају близу 30 година.

– Извођачи радова које су изабрали НИП и Министарсво просвете, науке и технолошког развоја Србије уведени су у посао почетком овог месеца, а за наставак радова уплаћен је аванс од 46 милиона динара – наводи Раде Рајковић. – Изградња дома је почела пре четири године средствима Европске уније, али су радови у међувремену стопирани због застоја у преносу новца, који је зауставио не само овај, већ и остале пројекте из овог програма. Сада је овај проблем решен и дуго очекивани наставак радова је кренуо.

Завршетком овог објекта студентима ће бити на располагању преко 500 места, што представља увећање постојећих капацитета за око 60 процената. У Нишу је тренутно 937 лежајева у четири павиљона студентског дома. Ни после завршетка новог објекта неће бити обезбеђен смештај за све заинтересоване студенте, јер сваки конкурс бележи двоструко више студената од расположивих места. Смештај у студентском дому је изузетно популаран због ниских цена и веома повољних услова становања и исхране.

И после поскупљења на почетку ове академске године, ово је најповољнији начин становања за студенте са стране и износи 1.400, односно 1.800 динара, у зависности да ли је двокреветна или трокреветна соба. Код приватних станодаваца изнајмљивање стана је од 100 до 250 евра, или 50 до 70 евра ако се соба дели са цимером. У дому се може уштедети и на другим ставкама – интернету који је бесплатан, топлој води расположивој 24 часа и осталим комуналним трошковима. Место у студентском смештају, зато, добијају само најуспешнији студенти нишких факултета. Просечна оцена станара студентског дома је већа од осмице, а већином и преко деветке.

О. Давидовић

ЗАГЛЕДАН(И) У ЗВЕЗДЕ

Још има оних који страсно истражују природу, као што је био и Талес из Милета, који је загледан у звезде упао у бунар. Трачанка, која је помагала у кући, са подсмехом му се ругала да жели да види шта је на звездама, а не види шта је ту испред њега. Мудрима је разумљиво зашто посвећени не примећују непосредно прозаично окружење, када их сила огромне знатижеље усмери на откривање непознатог. Такве надарене представнике науке треба упознати за опште добро, а њихов рад представити заинтересованој јавности у име срећније будућности. То је улога научног новинарства и разлог да оно постоји у цивилизацији која траје, рекао је др Драган Раденовић, вајар, на прослави јубилеја Станка Стојиљковића.

У прочитаном писму академика Николе Хајдина, председника Српске академије наука и уметности – САНУ, наводи се да су записе Станка М. Стојиљковића у листу „Политика" многи читали, били они критички позитивни или негативни, с великим уважавањем. Слављеника је преко видео везе поздравио и проф. др Влатко Ведрал са Универзитета Оксфорд (Велика Британија), један од најбољих квантних физичара света, с којим је 2011. године Стојиљковић направио веома запажени разговор за „Политику".